

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: Postih společného jmění manželů

Autorka: Kateřina Jungová

Oponent diplomové práce: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Tématem diplomové práce předložené k obhajobě Kateřinou Jungovou je postih společného jmění manželů. Hned v úvodu je možné konstatovat, že jde o téma velmi zajímavé a nepochybně plně způsobilé k bližšímu zpracování v rámci diplomové práce. Problematika postihu majetkových hodnot spadajících do společného jmění manželů ať již pro dluhy společné, nebo pro dluhy náležející výlučně jen jednomu z manželů, patří v rámci institutu společného jmění manželů k jedné z nejkomplicovanějších a současně i nejživěji diskutovaných otázek. Podoba příslušných ustanovení stávající úpravy občanského zákoníku řešící postih společného jmění manželů je mnohými od počátku kritizována, nic na tom přitom výrazně nezměnily ani navazující doplnění a změny procesní úpravy. Je tedy nepochybné, že autorkou zvolené téma je velmi živé a aktuální.

K jeho zpracování pak autorka přistoupila po svém. Svou práci člení, pomineme-li *Úvod* a *Závěr*, do čtyř ucelených částí. První dvě jsou vstupní. Zaměřují se v podstatě na vymezení některých základních charakteristik společného jmění manželů. Jde o výklad značně přehledový a s ohledem na rozsah textu věnovaného těmto pojednáním (tzn. s. 3 až s. 11 práce) je zřejmé, že tomu ani jinak být nemůže. Jakkoliv je možné ve snaze autorky o co možné nejstručnější vypořádání s úvodními výklady spatřovat určitou racionalitu, nelze než konstatovat, že občas jde tento přístup nutně na úkor správnosti uváděných informací. Tak kupř. na s. 5 diplomantka vynechává hned tři možné způsoby zániku společného jmění manželů za trvání manželství – tedy schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty, sjednání režimu oddělených jmění či sjednání odložení vzniku společného jmění ke dni zániku manželství za trvání manželství (jakkoliv v dalším výkladu se uvedeným případy jako s důvody zániku společného jmění manželů výslovně počítá - srov. s. 8 a 42). Třetí část tvoří samotné jádro výkladu. Je nazvána stejně jako práce samotná a cílí tak jednoznačně na problematiku postihu. Autorka ji pak člení do čtyř podkapitol, když první je věnována dvojkolejnosti výkonu rozhodnutí a exekucí a následné tři pak postupně výkonu rozhodnutí dle občanského soudního řádu, exekučního řízení a řízení insolvenčního. Je patrné, že uchazečka přistupuje k výkladu postihu společného jmění manželů *prima facie* především z pohledu procesního. Při bližším pohledu je však zřejmé, že pozornost je zaměřena i na úpravu hmotněprávní, byť je výklad § 731 a 732 ve struktuře práce snad až příliš dobře uschován (s. 19 a násl., s. 34 a násl. aj.). Z pohledu oponentního posouzení je možné k pojednání v části třetí učinit patrně v základu dvě dílčí připomínky. Jednak je možné konstatovat, že autorka mohla přeci jen zestručnit vstupní obecné výklady související se zvoleným tématem spíše okrajově (např. výklad podaný v kap. 3.1 o dvojkolejnosti výkonu rozhodnutí a exekuce či výklad o předpokladech výkonu rozhodnutí nebo o zastavení výkonu rozhodnutí aj.). Jakkoliv je jasné, že i taková pojednání mají pro autorku význam minimálně z pohledu ozřejmování si základních

východisek a tříbení si vlastního náhledu na základy samotného tématu, nelze než shledat, že z pohledu čtenáře se občas jen obtížně dovozuje jejich souvislost s probíraným výchozím tématem. Mnoha řešeným problémům pak mohla být logicky věnována pozornost větší. V souhrnu však výklad neponechává zcela stranou žádnou z významnějších otázek a na řadě míst zdařile akcentuje sporné momenty a nedostatky stávající úpravy. Tím si autorka připravuje předpolí pro poslední část svého výkladu, který je zaměřen na kazuistiku, tedy na dva konkrétní případy, s nimiž se diplomantka setkala v rámci své praxe v advokátní kanceláři. Z pojednání o obou je patrný její intenzivní zápal jednak pro zvolenou problematiku, jakož i pro hledání spravedlivého řešení, které by v obou popisovaných případech bylo souladné se zákonem. Výklad je tu podán systematicky. Pochopení poměrně komplikovaných případů je čtenáři ulehčováno doplněním přehledových diagramů. Obě případové studie představují oživení celé práce. Snad jen větší důraz měl být kladen na vazbu problémů a nedostatků právní úpravy na podobu, průběh a patrný výsledek daných řízení. Je totiž třeba oddělit rovinu vad a nedostatků právní úpravy a rovinu vadného postupu soudních exekutorů či soudů, která nemusí být sama o sobě důsledkem nedostatků právní úpravy ale důvodem jejich procesních pochybení. Tedy jinak řečeno, skutečnost, že je takových případů zcela nepochybně celá řada, nutně nemusí být dána nedostatky objektivního práva, o jehož rozbor jde v diplomové práci daného zaměření především. Výklad obou případů by tak patrně bylo dobré doplnit obsáhlejším shrnutím, vymezujícím jednoznačně vazbu vadného postup v daných řízeních a nedostatečné či nejasné právní úpravy. Dané shrnutí by pak bylo patrně možné doplnit návrhy na změny právní úpravy, které by uvedená pochybení v postupu soudu a exekutorů omezily či dokonce vyloučily. Šlo by nepochybně o méně truchlivý a temný závěr práce, než jaký čtenáři předestírá samotná autorka, když uvádí, že *postupem exekutorů a exekučních soudů dochází k dehonestaci institutu manželství a společného jmění manželů (s. 59) s tím, že jediným správným řešením je dle jejího názoru je manželství neuzavírat, nebo již uzavřené manželství včas rozvést (s. 60).*

Formální úroveň zpracování je na odpovídající úrovni. Občasné formulační prohřešky (např. s. 47 – *I když studovaný exekuční řízení...*) svým počtem celkový dojem z práce nijak výrazněji neovlivňují. Stylistika autorky je jinak ve zcela převážném rozsahu přehledná a čtivá.

Diplomantka pro zpracování tématu shromáždila reprezentativní vzorek odborných zdrojů, který uvádí v závěru práce v rámci *Seznamu použité literatury a dalších pramenů* (tomuto seznamu je však třeba vytknout jistou nepřehlednost – např. komentáře jsou uváděny jak v knižní literatuře, tak samostatně – tak i nezařazení některých jinak v práci užívaných zdrojů – například komentáře uváděného v základu jako *Hrušáková a kol.* vydaného v roce 2020 v nakladatelství C. H. Beck). Citováno je v intencích platné citační normy.

Lze shrnout, že odevzdaná diplomová práce splňuje požadavky kladené na závěrečnou práci v magisterském studijním programu. Jakkoliv je možné učinit k odevzdanému textu některé dílčí výtky, je nepochybné že autorka v práci prokazuje nejen zjevný zápal pro danou problematiku, ale i velmi dobrou orientaci v ní. Za tohoto stavu lze snad učinit jen určitý povzdech nad značně negativním vyzněním závěrů práce, které, je-li činěno osobou na samotném prahu své profesní kariéry, působí na čtenáře poněkud chmurně.

Práci k obhajobě doporučuji. Výsledné hodnocení by mělo odrážet výše podané posouzení, jakož i výkon autorky při samotné obhajobě práce.

Otázka:

- 1) Vymezte, jaké základní nedostatky má dle Vás stávající úprava postihu společného jmění manželů a předejte možné návrhy změn.
- 2) Jaký vliv má zavedení chráněného účtu na postih společného jmění manželů?

V Plzni dne 8. května 2022

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.